

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken November' 14-dik napján, 1817-dik esztendőben.

B é t s.

Graetzből ezeket közlik az Udvari újságlevelek: —

„E' hónap' 5-dikén álortzás bál tartatott a' Rendek' Redout-szálájában, melyet Császár és Császárné ő Felségek is megtisztelni méltóztattak, Koronaörökös Ferdinandus és János ő Cs. Fő Herczegségekkel egygyütt, kegyes meglátogatásokkal. A' Felséges vendégeknek megjelenésekor a' Polgárok és Polgárnék a' magok nemzeti ruhájokba öltözködve, páranként szép sorral a' szálába besétálván ő Felségek előtt fél karikát formáltak. Straffinger nevű Polgár úr 's a' felesége, egy Cs. K. Fésű-fabrikának tulajdonosai, a' sorbol elő állván amaz a' polgárság e' pedig a' polgári aszszonyok' seregek' részéről emlékeztető ajándékokat nyújtottak be ő Felségeknek, a' következő rövid beszédekkel: —

Császár ő Felségéhez —

„Felséges Császár! Midőn hűséges gyermekek a' magok atyoknak innepi ajándékokat visznek, legkedvesebb ajándékok előttök az ő gyermekeik' szorgalmatosságának gyümöltsei, 's ők a' legkisebb ajándékot jósággal elfogadják. Én 's Polgártársaim remélnjük, hogy ezen emlékeztető ajándékokat Felséged is kegyesen elfogja tőlünk fogadni.“ — Az ajándékok, mellyeket oda ajánlott, a' Graetzi nevezetesebb fabrikáknak 's manufakturáknak, szerzeményeknek kisded

darabjai voltak egy veres bársony borítékú ládátskában.

Császárné ő Felségéhez —

„Felséges Császárné! A' mi Császárnénk és Országunk' Anyja esmeri és szereti a' polgárnék' 's házassági életet-élő egyéb aszszonyemberek' életét. A' Graetzi Polgárnék telyes tisztelettel által ajánlják Felségednek ezen emlékeztető tárgyait. Ezek a' mi háztartási kerületünk' munkáinak mutatványai, a' hol Felségedet oly szívesen szeretik.“ — Ezen aszszonyosság hasonlóképpen egy ládátskát ajánlott oda, melly kék selyemmel volt beborítva (ki szkófumozva), 's len, fejeřitett és fejeřitetlen fonal, tzerina, gyólt, damast, 's egyéb aszszonyi házi portéka-darabokkal volt tele rakva. A' ládátska' fedelén lévő tzymen ilyen irás van: —:

„Az Aszszonyi Virtusok 's nemes aszszonyiség' Koronájának, Károlinának, Austriai Császárnénak, a' Graetzi Polgárnék.“ — Külömbkülömb ajánló versezetek is találtattak a' ládátskában.

Azután nemzeti külömbkülömb öltözetű, szöllumives 's bányász lakosokat ábrázoló csoportok jelentek-meg a' szálában, 's ezek is életek' módjával megegyező ajándékokat nyújtottak-be, nemzeti énekeket énekeltek 's tántzokat jártak, még pedig Felső Stiriából éppen ezen tzelra ide hozatott muzsikai karnak muzsikálása mellett, 's minden nemzeti figurákkal és fordulásokkal, a' melly nemzeti tántzbéli mulatság úgy megtettzett ő Felsé

geknek, hogy azt a' másik szálában is még egyszer megnézni méltóztattak; 's éjfélig töltötték idejüket az ekképpen mulatozó 's örvendező sokaság között nagy meglelégedéssel.

November' 3-dikán katonai gyakorlás tartatván a' *Graetzi* glaszin, ezt, a' fenntisztelt két Printzektől kisírtetvén ő Cs. K. F.ge is megszemlélni méltóztatott. — 4-dikben *Engenbergnak* és *St. Martinnak* megnézésére kotsiztak - ki ő Felsőgek: estve pedig ismét számos audienciaadások folytak az *Udvarnál*, melyek között különösen az aszszonyi fő nemességnek volt szerentséje Felsőges Aszszonyunknál a' maga udvarlását megtenni.

Spanyol Amerika.

Irtuk vala nem régen, miként foglalták légyen el a' *Venezuelai Insurgensek* *Augusturát*, miként fogták-el a' *Király*' részén lévőknek, kik a' várost feladván magoknak a' tengeren akartak megmenekedésre való utat találni, számos hajójikat, a' *Püspökkel* 's a' *Papságnak* sok kintsével egyetemben. Ezen nevezetes tudósításnak sem megvalóságosulásáról, sem meghamissittatásáról nem olvastunk azóta semmi újabb tudósítást. — Egy *Sz. Tamás* szigetéről jött tudósításban, melly onnét *Sept. 17-dikén* indult, olvasunk a' *Királyi* fő vezérről *Morillórol* ennyit, hogy ötöt *Bolivár* arra kényszerítette légyen, hogy *Margarita* szigetének azon részét, mellyet nem régen elfoglalt vala, ismét hagygya oda: az *Insurgensek* *Admirálissárol* *Brionrol* pedig azt, hogy ő egy *Spanyol* hajós tsoportal, melly egy *fregátból*, egy *kisebb fegyveres* és *10 szállító hajókból* állott, szembe találkozván, azt ő nagyobb erővel megtámodta, megverte, 's *Grenadu* szigetéhez szaladni kényszerítette.

Mitsoda tulajdonságú hadakozás légyen ez, 's mi némű elszánással 's néki mérgesedéssel folytassák ezt egymás el-

len az ellenséges részek, megítélhetni egy *Brémai* fiatal embernek leveléből, a' ki *13 hónapokig* tartózkodott *Spanyol Guyanában*, 's onnét való eljövetele előtt még *Augusturának* ostromoltatása alatt írta ezen levelet, a' mikor tehát még nem lehetett tudni, hogy mitsoda kimenetele leszen az ostromlásnak. A' levél summázatja ez: —

„Ezen tartomány (*Guyána*) már több hat hónapjánál, hogy legirtóztatóbb hadakozás' theátrómává lett; ennek fő városa *Augustura* (más névvel *Új-Guyána*) azóta szüntelenül tartó ostromlás alatt volt. Ezen város az *Egyenlítő Lineától* (*Aequatortól*) délre mintegy *7 gradusnyira* fekszik az *Orinoko* nevű víz' partján, melly víznek nagyságát megítélhetni abból, hogy a' nevezett város annak tengerbe való szakadásától *320 Anglus mértföldnyire* esik, 's a' városig a' legnagyobb kereskedő hajók feljárnak, 's az apróbb hajókat a' városon felyül még *3000 Anglus mértföldnyire* is megbirja, é mindenütt járható. A' víz' eredete azonban még nem esmeretes, mert oda még nem juthattak-el az *Európaiak*. A' föld, természetel elég termékeny: de az eredeti lakosok nem hajlandók arra, hogy annak kintseit használják: idegeneknek pedig nem mindenütt engedi az *Országolás* a' megtelepedést; 's kevés kereskedések nagyon kitétetve van az irigységnek. A' mostan itt folyó hadakozást lehet igazán eltörlési hadakozásnak nevezni. Sem a' *Király*' sem az *Insurgensek*' részén lévők nem kedveznek sem aszszonyoknak sem gyermeknek; egyformálog feláldoznak mindent. Ha egygyik szegletbentsenededik valami kitsit a' tűz, annál lobogósabb lángal üt-ki másutt. Bajos lenne meghatározni, hogy melyik rész múlja felyül a' másikat pusztítás 's egyéb undorító tettek által. Az itt lévő *Insurgensek* állanak, *Szeretsenekből* (fekete emberekből); *Mulattokból* (két féle t. i. Eu-

rópai 's Amerikai szülöktől származott emberekből); Creolokból (Európai atyától és anyától, de Amerikában származott emberekből); Indusokból (az az, odavaló eredeti lakosokból). Még semmi Országlások' formája nintsen, melyre nézve nem nagy bizodalommal lehet viseltetni erántok. Természettel kegyetlenek, 's ezen kívül személyes tekintetben is vitézek lévén a' hét esztendőktől fogva szakadatlanul tartó hadakozás által nagyon bele tanúltak ezen mesterségbe, 's némelly derék tisztek is találatnak köztök. Az ő legkedvesebb fegyvereik kard és lán-tsa; a' testi bajvivásra igen megtanította őket a' gyakorlás; a' lovat jól ülik; a' nagy meleghez, éhséghez, és szomjúzáshoz úgy hozzá szoktak, hogy mind ezek tsal-nem második természeté váltak benne. Ruházatra se' sok szükségek van. Így tehát sok tekintetbéli elsőbbséggel bírnak az Európai Spanyolok felett, kik tsak szoros hadi rendben állva tudnak tsatázni, 's éjjeleként kvártélyokra szoktak és szeretik hálni menni. Ezek ellen nem sokat tesznek az Európaiak, 's Spanyol ország mostanában nagyobbán tsak azon odavaló (Amerikai) származású seregek által folytatja is a' hadakozást, mellyek mellette még eddig hűségesek maradtak, 's ennek az a' következése lett, hogy itt az apát a' fija 's a' testvér atyafit testvére ellen viszik a' tsatázó mezőkre, 's mind ezek, egész elragadhatással viseltetvén azon részeránt, melynek védelmezésére elszánták magokat úgy ontják egymás' vérét, mint ha soha nem is látták volna egymást, 's azok a' tettek, mellyek itt most nékibolondulásnak neveztetnek, más időkben hérosi tselekedeteknek tartattak volna. —

„Midőn én olyan szerentsés voltam (így folytatja szavait ez a' Brémai fiatal tudósító) hogy Augusturából kimenekedtem, már hat hónapi ostromoltatást állott vala ki ezen város, 's még ekkor

se' hitték, hogy megvehessék ezt az Insurgensek. Tsak az éhség tselekedhette ennek feladattatását. A' hideglelés is rettenetes pusztitást okozott egy ideig. Az ide bezárva lévő 4000 emberek közzül napjában 25—30 lett annak áldozatjává. Az éhség már most annyira ment vala, hogy az eléhezett sovány szamar-öszvér-ló-kutyamatska-és gyék-húst, nyalánkságnak tartotta, a' ki kaphatott, 's mind ezeket tsak nagyon apró portziókban osztogatták ki. A' maga insége, mellyet kiki szenvedett, oly érzéketlenekké tette az embereket mások eránt, hogy megindulás nélkül szemlélte eleséért esdeklő felebarátját a' házak alatt kénszeregni 's erőtlenül elenyészni. Itt ám kéntelenség volt az Énség (egoismus), mert a' kinek magának nints nem adhat másnak; mindenek átaljában szenvedtek! De tudván az örző sereg, hogy ha magát feladja így is mi sors várja, nem volt egyéb hátra, hanem, hogy magát az utolsó emberig védelmezve várja *Morillótól* a' szabadító seregeket. Az insurgents seregek, mellyek az erősséget ostromlották, rohanás által néhány izben szerentsét próbáltak, de mind annyiszor vissza verettettek, mellyet a' Királyi örző sereg' eltökéllettségén kívül annak lehet tulajdonítani, hogy számos ágyuji voltak. Az Ostromló Insurgens sereg' vezére, egy *Pia* nevű *Mulatte* eredetű Generális. Jó katonának mondják lenni. Ha elfoglalhatták az insurgents, mint onnét lett eljövetelem után hallottam, ezen tartományt, melynek külömben is tsak két fő városai t. i. Ó- és Uj Guyana (Augustura) valának már az én eljövetelemkor a' Király' részén lévő' kezében, azután ennek nagy befolyása lehet az egyéb Déli Amerikai Spanyol tartományoknak jövődöbéli sorsához, kivált ha ezen Orinokói vidékek egy Respublikai Országlás' alkotmánya alatt egy Státust formálhatnak, melynek nem léte eddig minden lépéseikben akadályoz-

tatta őket. Különös jó felvése leszen ezen Státusnak ennek a' véghetetlen nagyságú víznek partjain nem csak a' belsőbb tartományokra, hanem az úgynevezett *Windwart* szigetekre nézve is.

* * *

Legújabb tudósítások bizonyítják, hogy *Morilló* a' Királyi seregekkel oda hagyni képtelenített *Margarita* szigetét. A' Bolívar' armádájához kevés idő alatt nagyon sok Frantzia és Anglus tisztek érkeztek meg, a' kik nagy hadi tapasztalással 's gyakorlottsággal bíró emberek lévén, ezeknek köszönik az Insurgensek utóbbi szerentsés tsatázásait. Az ő Admirálisok *Brión* is úgy megszámosította azon tengereken az insurgents hadi hajókat, hogy már felyül haladják a' Spanyolokét. — A' *Londoni Kurir* is kiadta *Margarita* szigetéről az insurgentseknek néhány Bülletinjeiket, 's azt mondja, hogy maga a' dolog ugyan, a' mi ezekben találtatik igaz, csak némely környülállásai vagynak felesleg való nagyítással leirattatva. — Úgy látszik, hogy *Cumanába* evezett vissza *Morilló* a' honnét jött volt.

Északi Amerika.

A' Spanyol Követ Washingtonban és a' Konzúl is nagyon panaszolkodnak, hogy a' Déli Amérikiak még most is mind az Egygyesült Státusok' kikötőhelyeikben készítik hozzá a' magok prédáló hajójikat a' tengeri ragadozáshoz, 's a' mi több, azon tisztek, kik a' végre nevezettek ki, hogy akadályoztassák ezen dolgot, a' helyett hogy akadályoztatnák inkább elő segéllik azt.

Irtuk vala a' múlt kedden, hogy néhány nevezetes Frantzia Emigrans Generálisok, *Philadelphiából*, nem tudhatni mitsoda expeditzióra, eleveztek *Mobiléhez* a' Napnyúgoti Floridai part-ra, A' melly tudósítások a' múlt keddtől fogva ezen tárgy felől kezünkhöz érkez-

tek, még homályosabbítják inkább a' dolgot, mint sem világosítanak. Egy Amériki újság, a' *National Intelligencer*, ilyen titulust adott a' tikkelynek: **Pontos próbatétel!**

Egy Londoni újságlevél pedig ily formába öltöztetve adja elő a' dolgot: — „Azoknak a' Frantzia szerentsevadászónak munkálkodások, úgy mond, a' kik *Philadelphiából* a' Napnyúgoti Floridai öbölbe vették evezésseket, sokkal nevezetesebb lehet, mint sem a' milyennek lenni azt az első tudósításból gondolni lehetett volna. Ha azoknak neveiket tekintti az ember, a' kik ezen expeditziót kormányozzák, milyenek p. o. *Grouchy*, *Lefebvre*, *Lacanal*, *Vandamme*, 's a' többek, nem gondolhatja felőlök, hogy békesség' tsinálni mentek volna oda.“ — De még egy más kérdés is fordulhat itt elő, a' tudniillik, hogy a' *National Intelligencer* 's a' Londoni említett újság, így szollnak *Mobiléről*: — „Ez egy nagy folyó víz, a' melly *Louisiana* 's *Florida* közt a' *Meksikói* öbölbe omlik. Az a' part tehát, a' hova a' nevezett Frantzia Generalisok kiszállani akarnak, olyan, a' melyhez több urak formálnak tulajdonosi just.“ — Egy könyvben pedig ezeket olvassuk ugyan ezen *Mobiléről*: — „*Mobile* egy erősség Napnyúgoti Floridában a' *Mississippi* mellett, mellyet a' Spanyolok az Anglusoktól vettek volt el 1779-ben; a' melly viz 1763-han *Louisianának* és az Anglus *Floridának* közös határaikká tétetett vala. — (Itt ezen vízen kétségkívül a' *Mississippi* értetett). — Elég az a' dologhoz, hogy a' nevezett Frantzia Ex-Generálisok egy egész hajót megraktak úgy nevezett útasokkal, 's ily készüllettel eveztek-el oda.

Mac-Gregor maga feleségestül, mint mondják azért, hogy az ő barátjai neki *Baltimoréból* elegendő segítséget nem küldöttek, hajóra ülvén, *Amélia* szigetét

ről elevezett, 's a' sereg' vezérlését Oberster Ervinre bizta, kihez azolta feleség segítség érkeztén oly állásba helyezettte magát, hogy ha a' Király' részén lévők reá találnak ütni, megfelelhessen nekik.

Hogy a' Spanyol Országlószék semmi okot nem akar az Egygyesült Státusoknak adni a' hadakozásra, megmútatá nem régen is az által, hogy annak a' Spanyol Briggnek Kapitányát, ki az Egygyesült Státusoknak Feuerbrand nevű hajóját megtámogta volt, *Havannában* hadi ítélőszék' eleibe állíttatta, a' melly ötöt levetette hivatalából: egy Fregátnak Kapitánya pedig, ugyan azon tselekedetben való részesülésért Spanyolországba vissza hivattatott, hogy adjon számot.

Spanyol Ország.

Az *Extramadura* tartományában öszszegyűjtetett seregek, mellyeknek száma legfeljebb is tsak valami 15 ezer emberekre tétetik, kemény parantsolatot vettek vezérjektől, hogy a' Portugallus határokhoz közelíteni ne mérészeljenek. — Némelyek úgy vélekednek, sőt ugyan ezt közönséges levelekben is olvastuk, noha már régetske, hogy ezek a' seregek tsak azért takarodtak volna Andaluziából által Extramadurába, hogy azon idő alattmíg a' hajók az ő elszállításokra elkészülhetnének, ne terheljék tsak Andaluziát: de az idő eljövén mind ezek azonnal vissza fognak takarodni Andaluziába, 's hajókra ülven, Amérikába veszik evezéseket az insurgenseknek elnyomására. — Az idő megmútatja, mi leszsz.

Szörnyü szerentsétlenség érte Alicante városát Október' 15-dik napján. A' rettentő szélvész az öbölben álló hajókat vasmatskáikról elkapkodván, azokat a' vár' falaihoz 's a' part' kőszikláihoz tsapkodta, 's egyszersmind a' vár' falaira rohanó viznek nagy ereje egy bástyát be-

törvén, az azon fekvő nagy áyuk a' szomszéd hazakra estek, 's négyet azok közzül egészszen öszsze röntottak. A' leomlott bástyának helylén berohanó víz egy fertály óra alatt az egész várost elborította; a' víz 8 lábnyomnyi mélységű volt az utzákon. A' sok portékák, mellyeket a' víz felvett, olyanná tették az öblöt, mint valamelly nagy hajótöréskor szokott lenni a' hánykodó tenger. A' vallott kár rettenetes; 's még rettenetesebb volt a' lakosok' ijedsége, azért, minthogy meg se tudták álmodni, hogy ily szerentsétlenség érhesse őket.

Orosz Birodalom.

A' mit a' minap az Orosz Követnek a' Persa Schach előtt való megjelenéséről megirtunk volt, azzal a' Követségi udvarlásnak nem lett egészen vége; még az ajándékoknak általadása azután 3-adnap mulva történt-meg, melly is a' Petersburgi újság szerént így ment véghez: A' *Bayram* innepének első napjára, a' mi számlálásunk szerént Aug. 3-dikára volt az ajándékoknak általvétele határozva. Egy különös sátorba takarítottak azok jó előre. A' Követ, a' második Adjutánstól meghivatva, 's kísértetve, azon a' paripán lovaglott a' Schachnak sátorához, mellyet töle ajándékba kapott. Egy a' Napnak forró melege ellen árnyéket tartó ernyő alá vett emeleten várta ő itt a' Schachot; a' több Követségi személyek pedig annál a' sátonál voltak, mellyben az ajándékok kirakva valának. Mig a' Schach érkezett, a' Követ magát a' Nagy Vezérrel mulatta. Külömben sem únta volna meg magát; minthogy az innep, és az újság kívánás sok mindenféle embereket öszvetsődített a' Schachnak palotájához. Altaellenben a' mondott emelettel egy más emelet volt felállítva a' Mu'sikusok, kötélentántzolók, és szemfényvesztőjátékosok számára, kik a' Schachnak jövetelére várakoztak. Az emelet allyá-

nál pedig a' Schacknak Udvari emberei parádéztak. Háromszori szalvé Lövések után eljött végre a' Schach. Azok az ajándékok vitettek előtte, mellyeket a' Bayram innepe első napján régi szokás szerint a' Schachnak legöregebb fia *Mahomed-Ali-Mursa* szokott ő Felségének ajándékozni. Mindenek meghajóltak erre, és egy Hirmondó (Herold) nagy felszóval a' Schachnak hosszú életet és boldog uralkodást kívánt. Ezután a' Schach, jelenlévő Udvari Poetáját Nadschi-Mehmed-Hyssen-Khánt felköszöntötte, ki erre a' Schachnak ditséreteit hirdette a' sokaság előtt. Ekkor a' Követre került a' sor, ki most is az elébbi tzeremoniák között vezettetett a' Schachnak színe elébe; együtt ment vele a' Nagy Vezér is. A' Schach éppen úgy volt öltözve, mint az első öszvejövetelkor, és több számú fiai is jelen voltak ekkor is. Minckutánna a' Követ a' Bayram innepéhez szerentsét kívánt ő Felségének; le ült a' számára kitett karszékre; a' Schach pedig meghitta őtet, hogy venne részt ezen innepnek gyönyörűségekben, mellyek úgy is különösen az ő kedvéért tevődnek. Ezen multságok között egy volt az, hogy 3 Elefántok, mellyeknek ormányaikra arany- 's ezüst pléh tziifraságok voltak aggatva, úgy voltak megtanítva, hogy az emeletnek grá-ditsain fel 's alá tapogtak. Azt mondta a' Schach a' Követnek, hogy tsak azt sajnállja, hogy egynéhány hónapokkal elébb nem jött Persiába, hogy Fejedelmi lakóvárosában *Teheranban* a' Martziusban eső Nevrusinnepét nem láthatta, melly egy egész hétig tart. Több hízeltkedő kifejezéseket is mondott neki, bizonyossá tévén affelől, hogy ő szintúgy bízik hozzá mint tulajdon Császárja. Felkelvén a' Schach Thronusáról, elértette a' Követ, hogy ez arra való jel, hogy az ajándékok átvételéről tenne kérdést ő Felsége elébe? Mellyet megtévén, a' Schach azt fe-

lelé, hogy már nagy Vezérje szólott neki affelől, és hogy egy két óra múlva meg fogja azokat tekinteni. Ezután a' Követ oda ment a' hol az ajándékok voltak, a' Schach pedig a' Harembe — imádkozni. A' Követ az alatt a' Császárnéknak a' Schach Feleségéhez küldött leveleiket adta által. Egy óra múlva eljött a' Schach. Azomban egyszerre olly szél kerekedett, hogy majd hogy minden sátorokat fel nem forgatott. De száz 's több legény, termett minden sátornál, kik a' köteleket feszesen tartván; semmi kár se lett. Másodszor pedig ismét neki erősödött a' szél, és olly nagy port kavart, hogy a' Schachot látni sem lehetett. Végre elérkezett az ajándékokhoz a' Schach; öltözete az elébbitől tsak abban különbözött, hogy most korona helyett egy bárány bőrből való fekete sipka volt a' fején, mellyen kétfelől drágaköves kótsagtollak lobogtak. Meglátván az ajándékokat a' Schach, megörült azoknak, és meglegedését még jobban kijelentette, midőn megértette a' Követtől, hogy mind az, a' mit lát az Orosz Birodalomban készítettett. Minden arany —, bársony —, prém —, kristaly, — 's portzellan készületek között egy tarkaszinü fábol készített és Elefanttsont tziifraságokkal kirakott aranyozott Pyramis különösen magára vont a' figyelmetességét; mivel egy elrejtett szegetskenek megnyomása után imitt amott ollyan ládatskák ugráltak ki, mellyekben holmi aszszonyi munkához való szerek voltak. Megtetszett még egy musikáló óra is neki, melly egy Elefántnak hátára volt helyeztetve, és mikor a' mu'sika szollott, ugyan akkor az Elefántnak lábai mozogtak. Háromszor repetáltatta vele a' mu'sika darabot. Egy tükör előtt igen soká illegette magát. Mindnek annyira megörült, hogy tsak azt kívánta, hogy az ő ajándékai is hasonló kedvességet találnának Petersburgban. Ezenkívül a' *Tehe-*

ránba való szállításokra nézve kérte a' Schach a' Követet, ha nem mehetne-él egy az emberei közül velek, hogy kár ne essen benne. A' Követ egyszeriben megígérte, hogy Kormányi Titoknok *Le-tschinsk* úr, ki azokat bepakolta, és eddig is reájok vigyázott, *Teheránig* elmegy velek. A' Schach ismét előbbi helyére ment, és a' Követségi személyeket Audientziára bocsátotta magához.

Nagy Britannia.

Oktober' 28-dikán reggel még nem betegedett volt le a' Koronaörökös *Karolina* Kir. Hertzegasszony. Minden nap' kilovagol.

* * *

A' *Nottinghami* támadóknak *Derby* városában Oktober' 23-dikán lefolyt a' perek. A' vádoltatott személyek 35-tön voltak. A' négy főbbek halálra ítéltettek; 19-tzen, előre bizonyossá tévén őket a' Királyi Prokurátor, hogy az Uralkodó' kegyelmességébe fognak ajánlatni, önként bűnösöknek lenni vallották magokat, 's ezekre is kimondatott a' halálos ítélet, de senki se' gondolja, hogy kegyelmet ne nyerjenek; sőt remétség van, hogy a' négy elsőbkek között is azt fog nyerni kettő; 12 ten, kiket nem akart a' Királyi Prokurátor úgy vádolni, mint lázszasztókat, elbocsátattak. Így tehát csak két főbb korifeusokrol gondolják, hogy fel fognak csak akasztatni, mert a' reájok kimondatott ítélet ugyan, azt tartja, hogy a' felakasztatás után fejek elüttetésék, 's a' testek négy részre vágattassék: de ez az utolsó a' mai időben csak for-

malitásból olvastatik-fel és rég nints szokásban Angliában.

Frantzia Ország.

Lyonban Oktober' 25-dikén a' Profoszos (*Prevotalis*) ítélőszék 29 olyan személyek ellen indított pert, kik azzal vádoltatnak, hogy egy özszeesküvésnek volnának részeseik, melly a' Királyi Ország-lásnak felfordíttatására törekedett, 's tzeljének végrehajtásához ezen városban a' múlt Juniusban akart hozzá fogni. Nevezetesebbek a' vádoltatott személyek között *Joannon* nevű Prokurátor 's *Madam Lavalette*, kinek férje régen Közönséges Pénz-beszédő volt, 's nem oly régen ugyan ezen ítélőszék által tíz esztendeig tartó számkivételre ítéltetett vala, a' kit tehát nem kell azon fő Postamesternével özsze zavarni, a' ki a' maga halálra ítéltetett férjét, *Anglus* Generális *Wilson* segedelmével a' tömlötzből kilopta. Azzal vádoltatik ez a' mostani *Lavaletténé*, hogy tudója volt legyen azon özszeesküvésnek, melly, mint a' vádolás' aktája tartja, özszezatolódásban volt a' *Didier* özszeesküvésével *Greaobelben*. — A' vádoltatott személyek általjában tagadnak minnyájan mindent.

A' Pruszsus Király a' Párisi híres énekű *Catalani* nevű aszszonyságnak ajándékba küldötte a' *Berlini* Akademia' nagyszerű emlekezetpénzét, melynek tulajdonsága szerént tehát, mint a' Párisi újságlevelek megjegyzik, a' nevezett aszszonyság ezen Tudósok' Társaságának tiszteletből való tagjává lett.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Nov. 11-dik napján 298 $\frac{1}{2}$ — 12-dikén 297 $\frac{1}{2}$ — 13-dikán 294 $\frac{1}{2}$ — forintot:

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Rumáról Október' 23 - dikán így írnak. Császár és Császárné ő Felségek Szemlinből Oct. 20 - dikán reggeli 7 - ed fél órakor elindulván, ugyan azon napon délután egy óra tájban kívántt friss egészségben *Rumára* megérkeztek. Ámbár egy időtől fogva szüntelen essős idő lévén mind az utazás alkalmatlanná lett, mind pedig a' fogadási tisztelettelek egy kevéssé gátoltattak az által: mindazonáltal annál inkább nevededett más részről a' buzgóság, látván a' hív Jobbágyok, hogy illy kedvetlen környülállások között is meg nem lankadó készséggel haladnak a' Felséges személyek azon a' pályán, mellyre tsupán tsak abból a' szent tzelebol állottak ez úttal ki, hogy Népeiket boldogíthassák. *Ruma* m. városának határánál 300 válogatott lovak voltak kiállitva ő Felségeknék tovább való vivésekre. Mindegyik kotsiba tíztíz lovakat fogtak itt, és így mentek be a' Felséges Vendégek *Rumába*. A' Császár ő Felsége kotsija előtt a' Bátorságra ügyelő Tisztviselő 12 Hajdukkal ment. Minden hajdúnak egy hosszú puskája, egy hosszú kése, és a' mejjén 2 pisztoly volt, t. i. éppen úgy voltak öltözve, a' mint szoktak akkor lenni, mikor haramja vadászásra mennek ki. Utánok 2 Városi Lovasok, és éppen ő Felsége' kotsija előtt Szerem Vármegyének Lovas katonáji mentek. Mikor ő Felsége a' városban a' Katholikusok' Templomához megérkezett, Főtiszt. Odóni Prépost, Alsó Szeremi Esperest, és Rumai Plebanus, *Kovacsevich János* úr megáldotta ő Felségét, melly alkalmatossággal a' Felséges Császár a' kotsiban ugyan, de térd hajtva volt mind addig míg a' Czeremonia tartott, azután

pedig tovább utazott. Fél óra mulva ugyan az történt a' Felséges Császárnének elérézésekor is, kit 16 városi Lovasok, és 2 Vármegye' Esküttjei kísérték be a' Városba. Vévén az áldást ez a' Felség is hirtelen utnak indult Felséges Férje után, 10 Lovagoktól kísértetvén *Mitrovitz* felé. A' Rumai nép forró öröms éljen kiáltásokkal fogadta, és botsátolta utnak ő Felségeket.

* * *

Pest. — Az itt lévő nemzeti Universitas, mint minden esztendőnként úgy most is méltóságos pompával nyitotta ki ezen esztendei tanulásának folyamatját. Ezen pompázások Nov. 5 - dikén (Sz. Imre napján) tartattak. A' Szent Lélek segítségül hívatott, Méltóságos *Koválik János* Püspök úr *Misét* mondott; azután *T. Bene Ferentz* Orvos Doktor úr az Universitas nagy szalájában beszédet intézett a' gyülekezethez; fontosan magyarázta a' tanulóknak és tudósoknak egészségének megtartására szükséges módokat és eszközöket. Ezen esztendővel kezdődik az Universitasnál a' Philosophiai pályának 3 esztendőig tartó; s a' Törvényes pályának 4 esztendőig tartó folyamatja, melly által többjeles és hasznos tudományok rendszerént való tudományokká változnak. Az Orvosi pálya már előbb öt esztendőre volt kiszabva.

Utolsó rövid jegyzések.

A' Pruszsus Király Október' 31 - dikén minden gyermekeivel egygyütt *Wittenberg*ába vette útját az ott lévő régi *Udvari Evangelicum* templomnak új felszentelésére s a' *Luther* emlékezetére egy ott felállittatandó emlékezet - oszlop' fundamentum - kövének letevésére.